

Quick scan participatie RES Rotterdam Den Haag

Quick scan participatie RES R'dam DH

Voor deze quick scan is in beeld gebracht hoe de 23 gemeenten in de regio Rotterdam Den Haag de participatie en communicatie richting de RES 1.0 vormgeven. De overheid nodigt bij het opstellen van de RES inwoners, stakeholders en bedrijven uit om mee te praten en mee te denken over de invulling van de RES. Tegelijkertijd omvat de energietransitie meer dan de vraagstukken waar een RES zich over buigt. Overheden zijn al heel lang met hun omgeving in gesprek over tal van deelaspecten. Soms geïnitieerd vanuit de overheid, waarbij partijen uitgenodigd worden om mee te praten over beleid. Andere keren ligt het initiatief bij inwoners of stakeholders die een rol voor de overheid zien bij wat zij ontwikkelen. In de regio zit er verschil tussen de niveaus van participatie die de gemeenten kiezen en ook daar binnen verschillen de activiteiten en de intensiteit van die activiteiten.

Doel quick scan

We willen leren van elkaars goede voorbeelden en elkaar onderling inspireren. Maar ook willen we in de RES 1.0 onderbouwen op welke wijze participatie heeft plaatsgevonden. Op verzoek van het Bestuurlijk Netwerk Energie (BNE) hebben we in beeld gebracht hoe de participatie met inwoners is vormgegeven en wat er nog gaat gebeuren tot juli 2021.

Zoveel gemeenten, zoveel smaken

Met 23 gemeenten is Rotterdam Den Haag een grote RES regio. Afgesproken is dat iedere gemeente de communicatie en participatie over de RES richting inwoners zelf organiseert, passend bij de lokale cultuur en gebruiken. Dat levert een zeer divers beeld op:

- + In niveau van participatie
- + Intensiteit van de participatie-activiteiten
- + Bereik
- + Soort activiteiten
- + Inclusiviteit
- + Waar inhoudelijk de nadruk inhoudelijk
- + Raadsbetrokkenheid
- + En toekomstige activiteiten

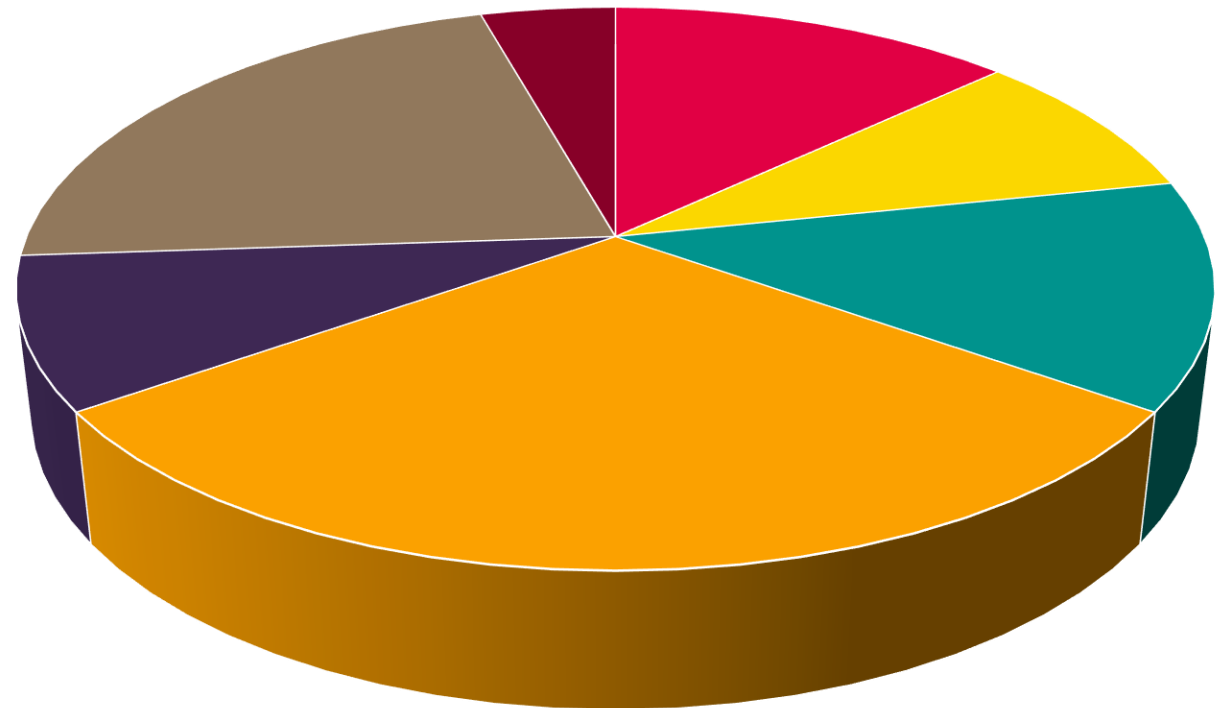
Ook wordt per gemeente de afweging gemaakt welke onderwerpen meer en minder aansluiten bij de eigen inwoners.

Participatie – energietransitie

Het gesprek over de energietransitie in het algemeen wordt zeer divers gevoerd, van nauwelijks activiteiten, tot zeer intensieve participatietrajecten en gedeeld eigenaarschap.

- 3 gemeenten hebben geen activiteiten
- 5 gemeenten informeren vooral
- 14 gemeenten gebruiken het gesprek om hun plannen aan te vullen en te toetsen (door inwoners te raadplegen, advies te vragen of door coproductie).
- In 1 gemeente is er de mogelijkheid op sommige projecten om mee te beslissen.

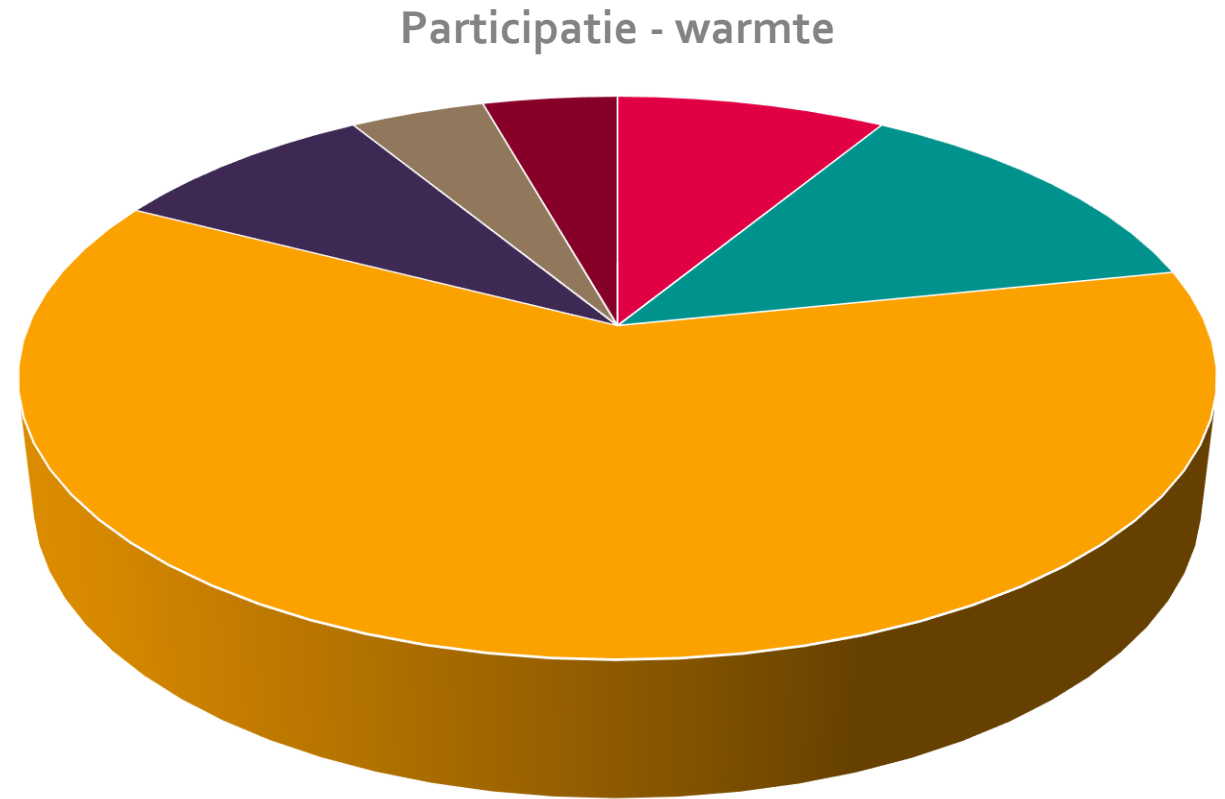
Participatie energietransitie - algemeen



- geen activiteiten
- passief informeren
- gericht informeren
- gericht raadplegen
- advies vragen
- coproductie
- meebeslissen

Participatie warmte

Bij warmte zien we dat de meeste gemeenten kiezen voor het gericht raadplegen van inwoners. Dat varieert van een enkele bijeenkomst tot een uitgebreid programma met een grotere variëteit aan activiteiten.

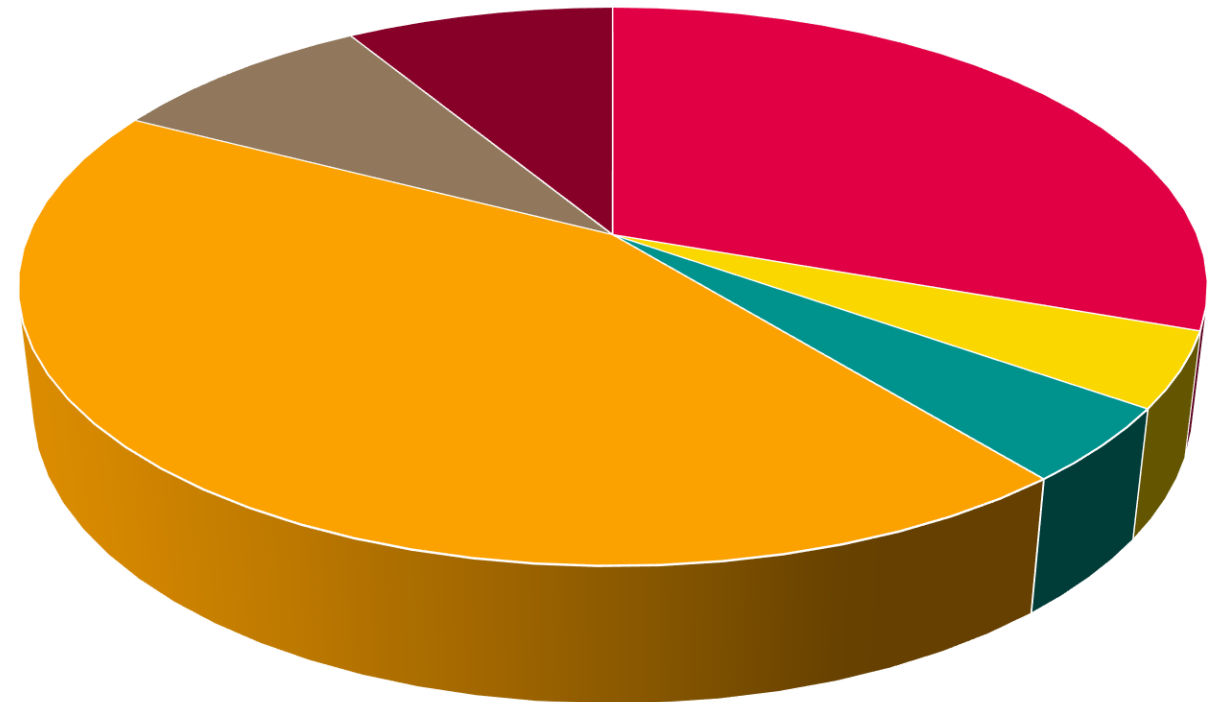


- geen activiteiten
- passief informeren
- gericht informeren
- gericht raadplegen
- advies vragen
- coproductie
- meebeslissen

Participatie elektriciteit

Bij elektriciteit zijn er 7 gemeenten die daar (nog) geen aandacht aan besteden, van de gemeenten die er wel aandacht aan besteden, gaat het soms over grootschalige opwek, soms over opwek van duurzame energie in de gebouwde omgeving in de vorm van zonnepanelen op daken van huizen.

Participatie - elektriciteit



- geen activiteiten
- passief informeren
- gericht informeren
- gericht raadplegen
- advies vragen
- coproductie
- meebeslissen

Wie kan meepraten?

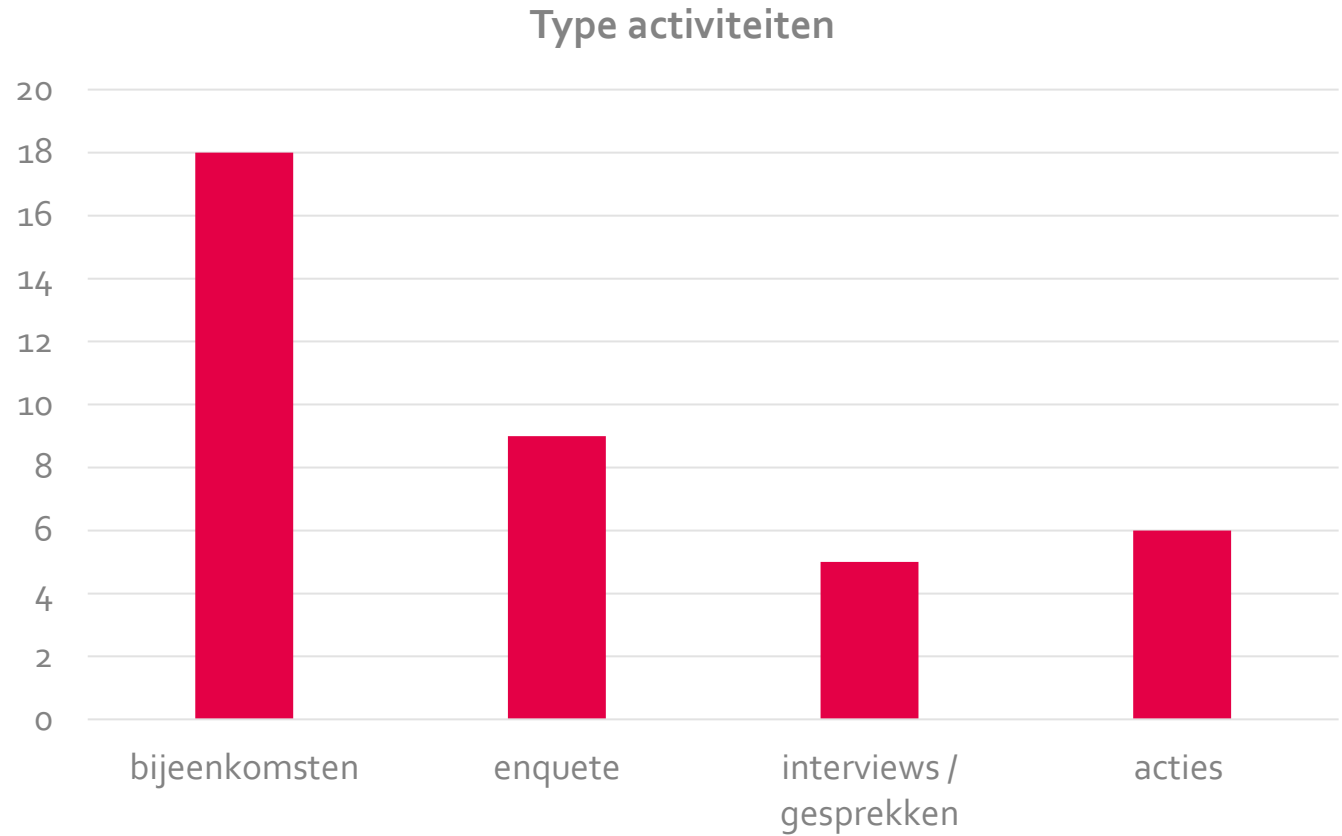
Het bereik per gemeente verschilt enorm. **Bij de ene gemeente praten tientallen mensen mee, in enkele andere gemeenten worden meer dan 1.000 mensen** bereikt met de activiteiten. In de meeste gemeenten zijn de activiteiten in principe toegankelijk voor alle inwoners. Niet alle gemeenten hebben gegevens over bereik gedeeld, dit geeft een indicatie van de verschillen in de regio.



Hoe kunnen mensen meepraten?

Bij het brede onderwerp energietransitie worden mensen op verschillende manieren betrokken. Via bijeenkomsten, maar ook door acties rondom bijvoorbeeld zonnepanelen.

Als het gesprek over de RES apart wordt gevoerd dan gebeurt dat in de meeste gemeenten via bijeenkomsten eventueel gecombineerd met een enquête en soms ook nog gesprekken of interviews



Inclusiviteit

De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor leefstijlen en wat dat betekent voor de voorkeur die mensen hebben voor contact met de overheid. De een wil vooral goed geïnformeerd worden, de ander wil uitvoerig meepraten en een derde wordt vooral bereikt via activiteiten die ook gezellig zijn. De activiteiten in de meeste gemeenten lijken nu gericht te zijn op de blauwe en rode groepen.

E:M+MA.

Vrijheid en vitaliteit

Kenmerken: ongebonden, vrij, onafhankelijk, avontuurlijk, eigenzinning, expressief, zelfverzekerd, ontplooiën, vernieuwing, groeien, uitdaging, enthousiast

Meedoen: ideeën genereren, samenwerking en gelijkheid

- (online) Bijeenkomsten, energiesafari's, werkateliers, online platform voor discussie

Manifestatie en controle

Kenmerken: expressief, sterk karakter, ambitieus, risico, controle, status, macht en perfectie.

Meedoen: inspraak en deskundigheid

- Duurzame bedrijvenroute, (online) expertsessies, podcasts, infographics, tentoonstelling in gemeentehuizen

Harmonie en gezelligheid

Kenmerken: enthousiast, sportief, plezier, genieten, gezelligheid, ontmoeting, sociaal contact en verbondenheid

Meedoen: toetsen en meedenken

- Energiesafari, wind-mee tochten, straatgesprekken, informatieve (online)buurtbijeenkomsten, voorbeeldwoning bezoeken (of binnen kijken via filmpje), enquête

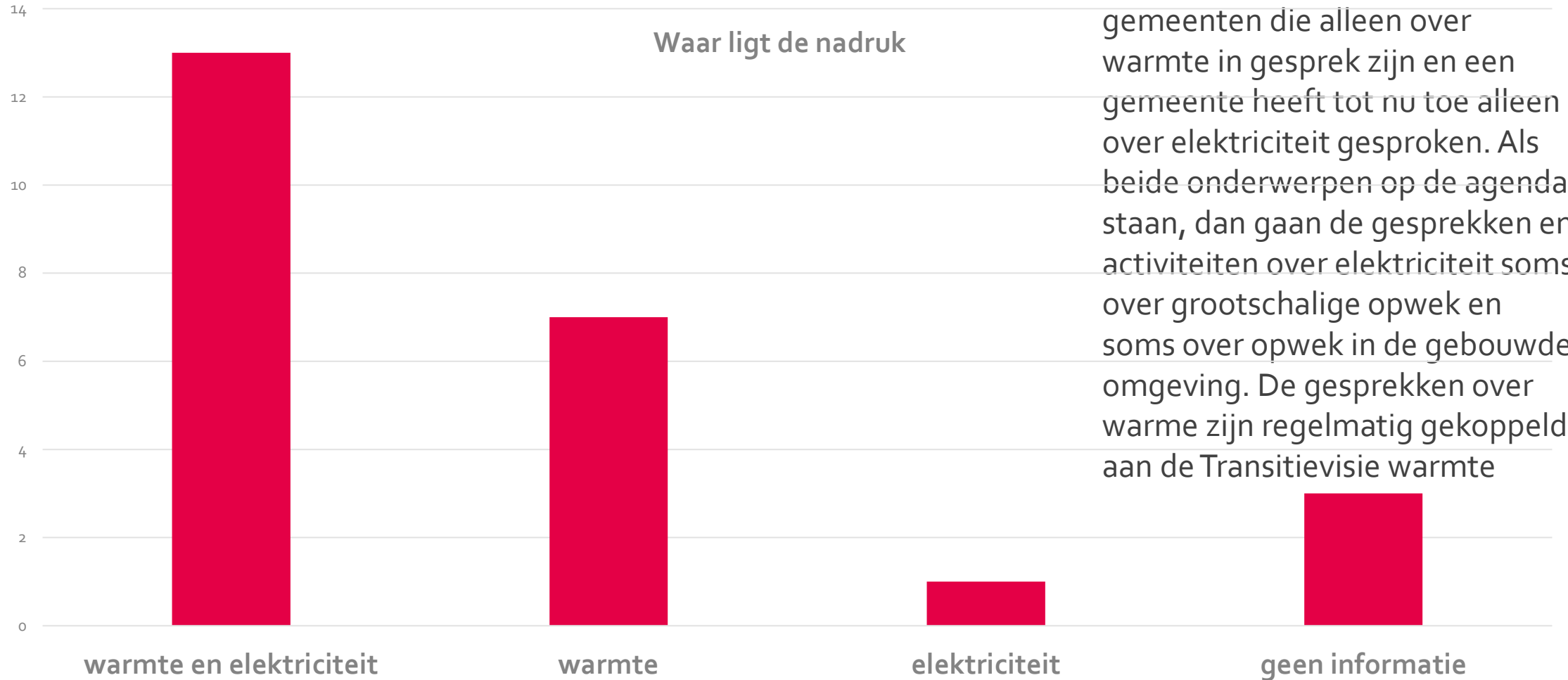
Bescherming en zekerheid

Kenmerken: warmte, intimiteit, liefde en geluk, privacy, rust, ontspanning, hulpvaardig, volgzzaam

Meedoen: voorleggen, informeren, inspraak (gehoord willen worden)

- Fietstochten, meedenken over energievoorziening van de toekomst, lokaal (online) gesprek voeren, op pad met een koffiekar

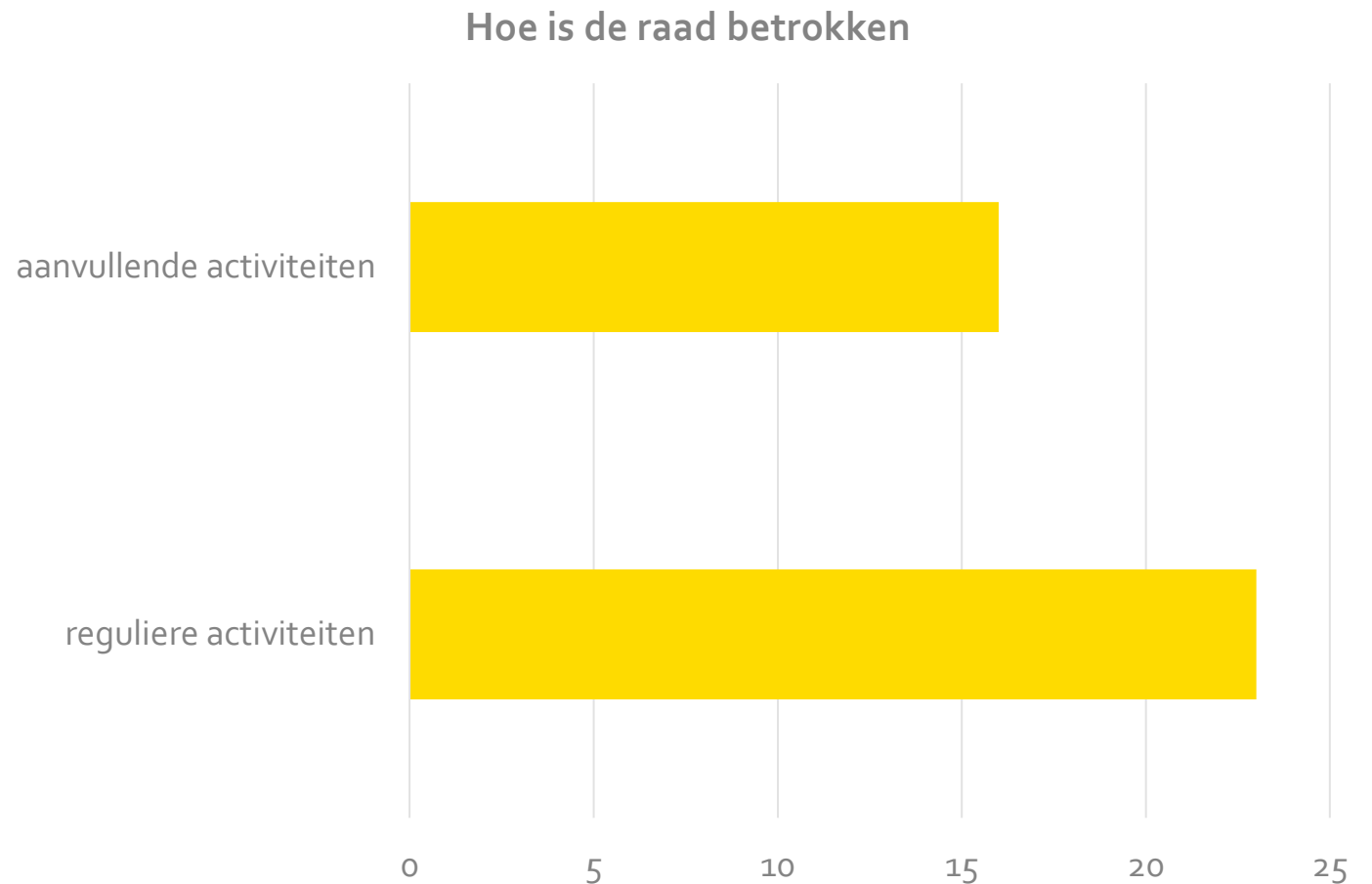
Waarover in gesprek?



In 13 gemeenten wordt zowel het gesprek over warmte als over elektriciteit gevoerd. Er zijn ook gemeenten die alleen over warmte in gesprek zijn en een gemeente heeft tot nu toe alleen over elektriciteit gesproken. Als beide onderwerpen op de agenda staan, dan gaan de gesprekken en activiteiten over elektriciteit soms over grootschalige opwek en soms over opwek in de gebouwde omgeving. De gesprekken over warmte zijn regelmatig gekoppeld aan de Transitievisie warmte

Hoe is de raad betrokken?

De raad wordt in alle gemeenten betrokken. In 16 gemeenten zijn er voor de raad (door de gemeente) ook aanvullende activiteiten georganiseerd om de raad mee te nemen in het proces van de RES.



Activiteiten in de planning

Het komende halfjaar staan meer activiteiten gepland. **Zeven** gemeenten hebben dat expliciet omschreven, bij die zeven gemeenten varieert dat van bijeenkomsten over energie tot meer aandacht voor gedrag en hoe je mensen kan stimuleren. Ook wordt in een aantal gemeenten gewerkt aan het inrichten van een burgerpanel. Om inwoners zo heel gericht een uitgebreidere rol te geven in het proces.

Bij gemeenten zien we ook een zoektocht met welke activiteiten je mensen kan bereiken, rekening houdend met de COVID-19 maatregelen.

Wat valt op? (1)

- + Energietransitie staat in de meeste gemeenten op de agenda om over te praten met inwoners
- + Enkele gemeenten hebben een doorlopend communicatie- en participatieprogramma voor energie en bereiken daarmee relatief veel mensen over een langere periode
- + Het gesprek over de RES wordt vaak gevoerd in combinatie met energietransitie in het algemeen of in combinatie met het gesprek over warmte
- + De RES is niet altijd herkenbaar als onderwerp

Wat valt op? (2)

- + Gemeenten die een enquête over de RES hebben gehouden bereiken grotere aantallen inwoners, de bijeenkomsten hebben een kleiner bereik en lijken soms op zichzelf te staan
- + De intentie is om 'gericht te raadplegen' als trede op de participatieladder, wat betekent dat voor de wijze waarop worden de discussies en uitkomsten in het proces worden gebracht?
- + Er lijkt meer aandacht voor warmte te zijn, dan voor elektriciteit.

think. do. connect.

E:M+MA.